

Voorschoolse
educatie (VE)
beleid. TU/e

Voorschoolse Educatie (VE), visie, beleid en praktijk bij Wij zijn JONG

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Het Pedagogisch Kompas, deel A van ons pedagogisch beleid	4
1.2	Het pedagogisch werkplan van de locatie, deel B van ons pedagogisch beleid	4
1.3	Visie, beleid en praktijk van VE in één document, deel C van ons pedagogisch beleid	4
2.	Vijf uitgangspunten bij onze VE-visie	4
3.	Opvoeden doen we samen	5
3.1	Ouders kennen en waarderen	5
3.2	Ouders informeren	5
3.3	Educatief partnerschap, samen met ouders werken aan de ontwikkeling van kinderen	6
3.4	Informatieoverdracht	7
3.5	Signaleren van bijzonderheden	7
3.6	Speelinloop	8
3.7	Doorgaande lijn met basisonderwijs	9
3.8	Samenwerking met andere instellingen rond VE voor het jonge kind	9
4.	In een rijke uitdagende omgeving	10
4.1	Indeling van de ruimte	10
4.2	Inrichting van de ruimtes, hoeken en plekken	10
4.3	Kinderen kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen	10
4.4	Buitenspelen	10
5.	Met ruimte voor initiatief	11
5.1	Een vaste, maar flexibele dagindeling met soepele overgangen	11
5.2	Belangrijke onderdelen van een VE-dag in de kinderopvang	11
6.	Altijd in dialoog	13
6.1	Ondersteuning	13
6.2	Interactie	13
6.3	Stimulering	14
6.4	Taalstimulering	15
7.	Groepsmanagement	17
7.1	Gedifferentieerd werken	17
7.2	Beredeneerd werken	18
7.3	Werken aan kwaliteit is teamwerk	18
7.4	Volgen van kinderen	18
7.5	Pedagogische kwaliteit, onze focus voor het komende jaar	19
8.	Overige wettelijke eisen bij VE	20
8.1	960 VE-uren verdelen over anderhalf jaar	20
8.2	Coaches (VE)	20
8.3	Taalniveau beroepskrachten	21
8.4	VE Certificaten beroepskrachten	22
8.5	Groeps grootte en ratio	22

9.	VE-opleidingsplan	22
10.	Onze VVE-methode	22
11.	Specifieke eisen per gemeente.....	23
	Bijlage 1. De vijf uitgangspunten bij VE uitgediept.....	25
	Bijlage 2. Korte beschrijvingen van bij Wij zijn JONG gebruikte VE-programma's	27
	Bijlage 3. Extra gebruikte literatuur (naast de informatie uit de diverse VE-methodieken die Wij zijn JONG gebruikt)	31

1. Inleiding

1.1 Het Pedagogisch Kompas, deel A van ons pedagogisch beleid

De inhoudelijke doelen uit de wet voor reguliere kinderopvang zijn met het Pedagogisch Kompas (het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG) toepasbaar gemaakt voor onze dagelijkse praktijk. De inhoudelijke doelen van de wet zijn:

- het bieden van veiligheid (emotioneel en fysiek);
- gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties;
- gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties;
- de overdracht van waarden en normen.

De hierboven genoemde vier doelen zijn in het Pedagogisch Kompas vormgegeven met de volgende vier pijlers:

- opvoeden doen we samen;
- in een rijke uitdagende omgeving;
- met ruimte voor initiatief;
- en altijd in dialoog.

Dit zijn de pijlers waarmee we dagelijks het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen stimuleren. Het Pedagogisch Kompas vind je op www.korein.nl.

Waar in dit VE-beleid 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen.

1.2 Het pedagogisch werkplan van de locatie, deel B van ons pedagogisch beleid

In de pedagogisch werkplannen van locaties wordt beschreven hoe wij voldoen aan de wet- en regelgeving (modelverordening van de GGD) voor de reguliere kinderopvang.

Het pedagogisch werkplan van een locatie vind je op de website van de locatie.

1.3 Visie, beleid en praktijk van VE in één document, deel C van ons pedagogisch beleid

In dit VE-beleid beschrijven wij onze inhoudelijke visie op Voorschoolse Educatie (VE). Om deze vervolgens beleidsmatig concreet te maken voor de praktijk. Dit concreet maken, doen we onder andere via de pijlers van het Pedagogisch Kompas. Daarbij verantwoordt wij in dit document ook de wettelijke VE-eisen.

Het Pedagogisch Kompas en het VE-beleid van Wij zijn JONG staan in het verlengde van elkaar. Het Pedagogisch Kompas, dat het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen stimuleert, is de basis, het fundament. De VE-visie, het beleid en de praktijk bouwen daarop voort. Want de ontwikkeling van kinderen kan niet zonder welbevinden en betrokkenheid.

Dit VE-beleid is onze gezamenlijke basis. Vanuit deze basis reflecteren we onze dagelijkse praktijk met regelmaat.

2. Vijf uitgangspunten bij onze VE-visie

Wanneer kinderen door omstandigheden geen gelijke kansen hebben, tegelijk twee of meer talen aan het leren zijn of om een andere reden baat kunnen hebben bij een intensief aanbod spel en interactie, zijn vijf uitgangspunten extra belangrijk. Deze uitgangspunten weerspiegelen onze visie op Voorschoolse Educatie.

De letters VE staan bij Wij zijn JONG voor Voorschoolse Educatie, maar ook voor Verschillende Ervaringen bieden. We willen kinderen bij ons voldoende waardevolle ervaringen laten verzamelen. Zo kunnen ze, als ze er zelf aan toe zijn, stappen zetten in hun ontwikkeling.

De hieronder genoemde uitgangspunten van VE kunnen niet zonder elkaar. Ze zijn in samenhang belangrijk.

1. Kinderen zijn onderzoekers en ontdekkers.
2. Elk kind ontwikkelt zich op een eigen manier.
3. Waardevol spelen is zelf kunnen handelen, denken en informatie verwerken.
4. Kinderen leren van andere kinderen, van pedagogisch professionals en van een betekenisvolle omgeving.
5. Alle ontwikkelingsgebieden van kinderen zijn even belangrijk:
 - a. de emotionele en sociale ontwikkeling;
 - b. de motorische ontwikkeling;
 - c. taal en communicatie/taalvaardigheid;
 - d. rekenvaardigheid;
 - e. muzikale en beeldende expressie;
 - f. morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld;
 - g. verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling;
 - h. zelfsturing en ondernemingszin.

Extra uitleg over deze uitgangspunten lees je in bijlage 1.

3. Opvoeden doen we samen

3.1 Ouders kennen en waarderen

De samenwerking met ouders is voor ons belangrijk. Ouders hebben de eindverantwoordelijkheid over hun kind en dat nemen wij serieus. Ouders kennen hun kind het beste. Kinderen voelen zich fijner bij ons als wij goed met ouders samenwerken. En zo kunnen wij ook goed aansluiten bij de ontwikkeling van het kind. Bij oudercontacten gaan wij uit van wederzijds vertrouwen en respect voor elkaars verantwoordelijkheden en mogelijkheden. Wij vinden de betrokkenheid van ouders essentieel en doen er alles aan om ervoor te zorgen dat zij zich bij ons welkom voelen. Een warm ontvangst of afscheid is daarbij een eerste vereiste.

3.2 Ouders informeren

We houden rekening met de diverse ouders die onze locatie bezoeken. Wij zoeken regelmatig contact met alle ouders. Wanneer ouders vragen hebben of belangstelling hebben voor een gesprek, maken wij daar tijd voor. Wij zorgen ervoor dat ouders weten waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. En wij krijgen graag informatie van ouders. Wij zijn nieuwsgierig naar hoe het thuis met hun kind gaat, bijvoorbeeld welke talen er worden gesproken en de speelsituatie thuis. Dan kunnen wij beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Andersom vinden wij het belangrijk ouders te laten weten wat hun kind bij ons doet. De contacten met ouders evalueren wij regelmatig.

Minimaal eenmaal per jaar evalueren wij de contacten met ouders

Dit wordt met alle groepen apart besproken tijdens een werkoverleg. Het werkoverleg vindt 1 keer per 6 weken plaats. Ook worden de oudercontacten jaarlijks geëvalueerd met de oudercommissie, maar vaker wanneer nodig. Bijvoorbeeld als de communicatie naar voren komt bij de verbetermeter die door ouders wordt ingevuld

3.3 Educatief partnerschap, samen met ouders werken aan de ontwikkeling van kinderen

Voor kinderen, die naast hun moedertaal ook de Nederlandse taal leren of om een andere reden een VE-indicatie hebben gekregen, heeft de betrokkenheid van thuis bij de kinderopvang en andersom echt een meerwaarde. Samen een (taal)rijk aanbod aanbieden, thuis en op locatie. Wij willen het kind zoveel mogelijk in een doorgaande lijn begeleiden. Ouders kunnen bij ons op verschillende manieren betrokken zijn.

Hieronder lees je over de manier waarop wij informatie uitwisselen met ouders en met ouders samenwerken.

- *Wij laten ouders weten met welke woorden, liedjes, activiteiten of spelimpuls wij bezig zijn. Dit doen wij door middel van een thema nieuwsbrief welke wij voor aanvang van het nieuwe thema met ouders delen in het ouderportaal. We vragen ouders daarnaast ook om materialen gerelateerd aan het thema van thuis mee te nemen.*
- *In deze thema nieuwsbrief laten we ouders ook weten hoe ze thuis op het thema kunnen aansluiten. Vanuit de bibliotheek komt er ook een aanvulling in deze brief over digitale prentenboeken en activiteiten.*
- *We organiseren met de bibliotheek ook ouderbijeenkomsten. Dit zijn informatieve bijeenkomsten over bijv taalontwikkeling of andere onderwerpen met betrekking op kindontwikkeling*
- *Tijdens het brengen en halen van de kinderen letten we erop dat we iedereen regelmatig zien en spreken.*
- *We werken met het ouderportaal waarin we foto's plaatsen van de activiteiten die we doen en de creaties die we hebben gemaakt.*
- *Ongeveer elke 1 a 1.5 maand verschijnt er een nieuwsbrief voor de hele locatie. Hierin staan mededelingen, maar ook wordt er elke maand over de groepen een stukje geschreven over waar ze pedagogisch inhoudelijk mee bezig zijn geweest.*
- *Wij plannen minimaal 1 keer per jaar individuele gesprekken. Er vindt een evaluatie plaats na 3 maanden en vervolgens bij 1 jaar, 2 jaar, 3 jaar en 3,9 jaar . Op het moment wordt dit telefonisch gedaan vanwege corona. Voor alle oudergesprekken geldt dat wij dit minimaal 1 keer per jaar aanbieden, als ouders vaker een gesprek willen mogen ze dit bij ons aangeven*
- *We betrekken ouders bij thema's, projecten, activiteiten/spelimpuls, al staat dit momenteel op een laag pitje vanwege corona. Hiervoor moeten we een passende vorm vinden in de huidige situatie en als ouders weer op locatie mogen komen moeten we zorgen dat we dit weer oppakken zoals voorheen.*
- *Wij bieden ouders aan om een verjaardag of ander feest mee te vieren. Ook bij dit punt geldt dat dit momenteel niet plaats kan vinden aangezien ouders niet binnen op locatie komen.*
- *Wij maken graag gebruik van helpende handen. Dit doen we door ouders te vragen naar hun talenten en deze bij bepaalde thema's in te zetten. Momenteel kan ook dit niet ingezet worden.*

3.4 Informatieoverdracht

De speelinloop (brengmoment) en het haalmoment bieden bij VE de mogelijkheid om met ouders van gedachten te wisselen en informatie met elkaar uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. We bespreken geen privé zaken over kind en/of ouders als er anderen ouders en/of kinderen bij aanwezig zijn. Minimaal twee keer per jaar heeft de mentor met ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind bij ons in de opvang. Als de ouders of de mentor vaker behoefte hebben aan een persoonlijk oudergesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

De overdracht van de VE-opvang naar de basisschool is een specifiek aandachtspunt voor de mentor van het kind. Wij dragen bij deze verandering graag bij aan een soepele overgang en doorgaande lijn voor het kind. Om deze overdracht te kunnen doen, regelen wij vooraf toestemming van de ouders. Daarvoor wordt een overdracht-/doorstroomformulier gebruikt. Dit wordt met de ouders besproken tijdens de intake op de locatie.

Voor de inhoudelijk overdracht naar de basisschool gebruikt onze locatie:

Als een kind 3.9 jaar is, worden ouders uitgenodigd voor een eindgesprek met de mentor.

Er volgt een telefonische warme overdracht naar desbetreffende basisschool door de mentor. Met toestemming van ouders wordt het "overdrachtsformulier basisschool" en de kijkregistratie met de ouders meegegeven of verhuist naar de basisschool.

De mentor stemt deze informatie voorafgaand aan de overdracht af met de ouders.

Tijdens een intakegesprek wordt dmv akkoordverklaringen al toestemming aan ouders gevraagd om informatie te delen met school.

3.5 Signaleren van bijzonderheden

Wij observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen, passend bij de leeftijd. Bij signalen van bijzonderheden gebruiken wij de door de organisatie beschreven interne en externe zorgstructuur. Ook worden bijzonderheden eerst met ouders besproken. Indien gewenst en/of noodzakelijk kan gerichte signalering en advisering worden uitgevoerd. Dit gebeurt uiteraard altijd in nauw overleg met, en na instemming van, de ouders. In deze situaties blijven wij zorgvuldig in contact met ouders en, na toestemming van de ouders, ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. Binnen het team evalueren wij de signalering.

Wanneer er vragen zijn over de ontwikkeling en gedrag van kinderen kunnen wij in overleg en afstemming met ouders, op consultbasis, een beroep doen op onderstaande functies:

Pedagogisch coach (inclusief VE-coach). De pedagogisch coach kijkt mee op de groep en maakt een scan. Hierbij kijkt zij naar het welbevinden en betrokkenheid bij de kinderen. De vraag om mee te kijken naar een kindje komt vaak van de pm-ers. Zij werken iedere dag met het kind en observeren de ontwikkeling van het kind nauwlettend.

Als zij bijzonderheden/signalen ziet in de ontwikkeling van kinderen, geeft zij dit aan bij de pm-ers en locatiemanager. Dan kunnen er andere instanties gevraagd worden zoals hieronder beschreven.

Intern begeleider kinderopvang. Als er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van een kind kunnen we een intern begeleider inschakelen. Voor kinderen onder de 3 jaar schakelen wij de hulp in van onze IB-er binnen Korein, bij kinderen richting de 4 jaar komt de IB-er van desbetreffende school betrokken zodat zij al op de hoogte zijn voordat het kind overgaat naar de basisschool. De IB-er komt observeren en maakt hier een verslag van. Zij geeft ons tips hoe wij de

ontwikkeling van een kind zo goed mogelijk kunnen ondersteunen. Ook kan zij advies geven voor bijvoorbeeld logopedie, ambulante zorg of fysiotherapie. Na het verslag vindt er een gesprek plaats tussen mentor, IB-er en ouders.

Ambulante medewerker KluppluZ. In sommige gevallen kan er ambulante zorg aangevraagd worden. Dit is meestal op advies van de IB-er. De ambulante zorg kan voor één kind zijn met een specifieke zorgvraag of voor een groep waarbij extra ondersteuning nodig is omdat er meerdere kinderen iets extra's nodig hebben.

Logopedist. Als de taalontwikkeling van een kind stagneert of de uitspraak niet goed verstaanbaar is bij een kind, kan logopedie een mooie ondersteuning zijn. Hiervoor nemen wij (in overleg met ouders) of ouders contact op met de GGDbzo om alles in gang te zetten. Indien nodig kan de logopedist op locatie komen en zowel het kind ondersteunen als de medewerkers.

Lumens. Lumens biedt pedagogische ondersteuning voor alle gezinnen met kinderen van 0-6 jaar waarin ouders vastlopen in de alledaagse opvoeding en/of waar sprake is van een achterstand in de taalontwikkeling. Deze vraag komt vanuit de ouders zelf, maar wij kunnen ouders wel in contact brengen met de contactpersoon van onze regio. De begeleiding van ouders gebeurt in de thuissituatie, maar Lumens sluit aan bij de thema's van de locatie.

De pedagogisch ondersteuner luistert, denkt mee, wijst de weg en geeft advies en waar nodig verwijst zij ouders door naar de juiste instantie.

WIJ Eindhoven. Bij kinderen boven de 6 jaar of bij vragen die verder gaan dan de alledaagse opvoeding, worden ouders naar WIJ Eindhoven verwezen. Zij denken met ouders mee, geven ze advies of helpen de ouders zelf. Soms is er meer nodig. Bijvoorbeeld in ingewikkelde situaties, bij (vermoeden van) kindermishandeling of grote gedragsproblemen. Dan weten zij de weg naar de juiste partij in de stad te vinden.

3.6 Speelinloop

Op onze locatie is *geen* speelinloopgroep.

3.7 Doorgaande lijn met basisonderwijs

Het basisonderwijs waar wij mee samenwerken en de manier waarop we dit doen, beschrijven we hieronder.

Naam basisschool	Samenwerking
RISE international school	<p>Per schooljaar 2021-2022 zijn we een samenwerking aan gegaan met RISE international school.</p> <p>Methode: locatie TU heeft als basis Ve methode Uk en Puk</p> <p>De Basisschool heeft IPC en we zijn in overleg hoe we een samenwerking tot stand kunnen brengen welke voor meerwaarde voor de kinderen is aangezien de kinderen van onze locatie uitstromen naar verschillende basisscholen</p> <p>Als een kind naar de basisschool gaat wordt er een eind gesprek gepland met ouders. Daarbij volgt er een warme overdracht naar school en gaat met toestemming van ouders het kijk formulier en overdrachtsformulier basisschool naar de school. Op dit laatste formulier staan de 4 ontwikkeldomeinen kort beschreven met daarbij de eventuele ondersteuning welke het kind nodig heeft. Dit ter bevordering van de doorlopende leerlijn.</p>

3.8 Samenwerking met andere instellingen rond VE voor het jonge kind

Onze locatie werkt samen met:

- **Logopedie:** Als wij denken dat een kind logopedie kan gebruiken, vanwege bijvoorbeeld uitspraak of stagnatie van taal zullen wij dit terugkoppelen aan ouders. Ouders (of wij) bespreken dit dan met het consultatiebureau voor een doorverwijzing naar de logopedist.
- **Consultatiebureau:** Aangezien onze kinderen uit verschillende gemeentes komen hebben we indien nodig ook contact met desbetreffend consultatieburo. Als er iets is wat wij willen delen met deze contactpersoon vragen we eerst goedkeuring aan ouders. Dit kan bijvoorbeeld gaan over een kind waarvan wij denken dat een VE-indicatie goed zou zijn voor de ontwikkeling.
- **Onderwijs:** Hierboven is de samenwerking met de basisschool al beschreven.
- **Bibliotheek:** De mediacoach van de bibliotheek heeft regelmatig contact met de voorlees coördinator, ve coördinator en de locatiemanager. Zij helpt mee aan de invulling van de ouderbijeenkomsten en kijkt naar het aanbod op locatie. Ook is zij is continu op zoek naar hoe wij de ouders en kinderen op een andere manier thuis kunnen bereiken om zo nog meer taalaanbod te creëren in de thuissituatie.

4. In een rijke uitdagende omgeving

4.1 Indeling van de ruimte

- We zorgen voor een prettige, sfeervolle, rustige uitstraling met bewust kleurgebruik. De aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Een plek waar de kinderen, ouders en wijzelf ons prettig voelen. We zorgen voor een aankleding en indeling die aantrekkelijk is, zonder dat kinderen overprikkeld raken. De indeling biedt goed overzicht en houdt rekening met belangrijke looproutes. De toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past. De speel- en leefruimte bevat verschillende hoeken, ruimtes of plekken die bedoeld zijn voor een bepaald soort spel of activiteit en hiervoor zijn ingericht. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dit zorgt voor duidelijkheid en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel, spelen in kleine groepjes en om met z'n allen te zingen. Elk kind heeft iets 'eigens' in de ruimte, zoals een eigen vakje, kapstok, stoel of foto. De verdeling van de speelhoeken en -ruimtes past bij de leeftijdsgroep van de kinderen. In de VE hebben we voor peuters een creatieve hoek, bouwhoek, ministad of dorp, een bank om samen te lezen, huishoek, tafel met puzzels en spelletjes en vaak ook een thematafel of -hoek. Bij Korein TU/e werken we veel met natuurlijke open materialen welke je ook terugvindt in de hoeken.

4.2 Inrichting van de ruimtes, hoeken en plekken

Wij zoeken, soms samen met de kinderen, naar betekenisvolle materialen voor in de speelruimtes. Wij zorgen dat alle kinderen in de hoeken iets van hun niveau kunnen vinden en voldoende keuze hebben. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en/of afgewisseld. Daarbij zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Ook vinden we het belangrijk open materiaal aan te bieden en veilige echte materialen, passend bij de leeftijd van de kinderen. Beiden bieden extra kansen voor verdiepend spel.

4.3 Kinderen kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen

Dit betekent dat de materialen overzichtelijk zijn geplaatst en zo nodig zijn gelabeld. Deze ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel van kinderen. Ook voor ouders is het handig om snel een goed overzicht te hebben. We zorgen dat het pakken en opruimen van materialen gemakkelijk kan verlopen. Voor het spel of de activiteit van kinderen is het soms belangrijk om gemaakte spullen een tijdje te bewaren. Bijvoorbeeld om hier de volgende keer mee verder te kunnen gaan of om het gemaakte tentoon te stellen. We zorgen dat ook hier een plek voor is gereserveerd.

4.4 Buitenspelen

Bij alle locaties streven we naar uitnodigende buitenspeelplaatsen. Het buitenspelen biedt kinderen belangrijke en andere ervaringen en spelmogelijkheden. We leggen hierbij de nadruk op bewegen en motoriek. Buiten kunnen kinderen rennen, met de bal spelen, fietsen, met zand spelen en van alles in de natuur ontdekken. Ook buiten zorgen wij voor een zichtbare verdeling van de ruimte. We letten zoveel mogelijk op een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel dat wordt gespeeld, bijvoorbeeld op gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen wij voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. We streven ernaar om elke dag wat tijd buiten te zijn. Lukt dit door omstandigheden langdurig niet in de eigen buitenruimte dan zorgen we voor een alternatieve plek.

Een goede indeling voor kinderen die wennen, en/of het Nederlands nog moeten leren, moet grotendeels voor zich spreken en geen mondelinge uitleg nodig hebben. Kinderen moeten hier rustig en geconcentreerd kunnen spelen en door labels kunnen begrijpen waar de hoeken voor staan en wat er in de hoeken te vinden is. Maar ook hoe de dagindeling verloopt, via dagritmekaarten. Er is voldoende spelmateriaal dat kinderen zonder woorden kunnen spelen en speelgoed dat door voordoen makkelijk uit te leggen is. Vanuit de verschillende VE-programma's worden de speelhoeken passend bij de thema's of het spel van kinderen regelmatig aangepast. Bijvoorbeeld met andere puzzels, andere materialen in de huishoek, andere boeken, andere auto's, etc.

5. Met ruimte voor initiatief

Kinderen de ruimte bieden om zelf initiatief te nemen is een krachtig middel om betrokkenheid en daarmee ontwikkeling te verhogen. Tegelijkertijd is het initiatief van pedagogisch professionals belangrijk om ervoor te zorgen dat kinderen gevarieerde initiatieven kunnen (blijven) nemen. Gedurende een VE-dagdeel is er volop sprake van initiatiefwisseling. We spreken daarbij over vrij spel, begeleid spel en geleid spel. Bij het vrije spel kiezen kinderen waarmee ze spelen en hoe ze dat willen doen in de speelomgeving die door de pedagogisch professionals is ingericht. Bij begeleid spel gaat een pedagogisch professionals meespelen, meedoen met de kinderen. Bijvoorbeeld door een extra woord, materiaal of rol in te brengen. Het streven hierbij is altijd om de betrokkenheid van de kinderen vast te houden of te verhogen. Bij geleide spelimpuls of activiteiten is het de pedagogisch professional die de spelimpuls of activiteit bedenkt en weet wat hij/zij de kinderen graag wil laten ervaren. Natuurlijk is ook bij geleid spel de inbreng van kinderen nog steeds belangrijk voor hun betrokkenheid.

5.1 Een vaste, maar flexibele dagindeling met soepele overgangen

Een dagindeling of dagschema is een vaste volgorde van dagelijkse gebeurtenissen. Natuurlijk is de dagindeling tegelijkertijd ook weer flexibel. Elke dag hebben kinderen de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen elke dag activiteiten of spelimpuls aan, begeleid en geleid. Hoewel de dagindeling de dag indeelt in herkenbare periodes met vaste onderdelen en vaste volgorde, beschrijft het niet tot in detail wat kinderen in die tijd doen. Met de dagindeling zorgen wij voor een balans tussen herhalen wat je al kunt en het opdoen van nieuwe ervaringen. Bij de geleide activiteiten letten de pedagogisch professionals op een goede afwisseling tussen de verschillende ontwikkelingsgebieden en de ruimte voor kinderen om daarbinnen eigen initiatieven te blijven nemen. Overgangsmomenten zijn van zichzelf snel prikkelrijk voor kinderen. Daarom is het belangrijk om hier zinvolle rituelen voor te bedenken waardoor overzicht mogelijk is en kinderen ook bij de overgang betrokken bezig kunnen zijn. Wij streven naar overgangen die rustig en zinvol zijn voor kinderen. Elke overgang vraagt een eigen overzicht, ritueel en vorm van samenwerken.

5.2 Belangrijke onderdelen van een VE-dag in de kinderopvang

De hele dag zijn er kansen om met kinderen in gesprek te gaan, met ze te spelen, samen te genieten en de ontwikkeling te ondersteunen en stimuleren. Wij grijpen ontwikkelingskansen die zich spontaan voordoen, door naar kinderen te kijken, aan te sluiten bij hun spel en met ze te praten. En we creëren kansen voor kinderen door bewust activiteiten of spelimpuls te plannen en aan te bieden. En daarbij natuurlijk weer kijken, praten en aansluiten. We doen dat met en binnen de volgende onderdelen van de dag:

Speelinloop (nvt tijdens corona)

Bij de overgang van huis naar kinderopvang hebben kinderen vaak even tijd nodig om afscheid van hun ouders te nemen. Ze vinden het fijn als de ouder nog even blijft en met ze speelt of aan hen voorleest. Daarom is er ruimte voor een speelinloop. Kinderen kunnen even wennen en de ouder leert de speelruimte en de materialen kennen.

Vrij spel

De kinderen kiezen zelf waar, met wat en met wie ze aan de slag gaan. Waar nodig helpen de pedagogisch professionals om uit de geboden variatie te kiezen, de betrokkenheid te verhogen of een volgende ontwikkelingsstap uit te lokken. Er is elk dagdeel genoeg ruimte om vrij te kunnen kiezen en spelen.

Grote groep

De term 'grote groep' staat voor de momenten dat onze pedagogisch professionals samen met alle kinderen bewust gezamenlijkheid creëren. Bijvoorbeeld door samen te zingen, verhalen te vertellen, feestjes te vieren of rituelen te beleven. De kinderen kunnen hierbinnen regelmatig zelf meedenken en meedoen. Het gaat erom dat we het gevoel creëren dat we een groep zijn, bij elkaar horen en van elkaar genieten. De grote groep vindt elke dag een korte tijd plaats.

Kleine groep

De term 'kleine groep' staat voor de momenten waarop onze pedagogisch professionals bewust momenten creëren om met een kleine groep kinderen een activiteit te doen, een spelimpuls uit te lokken of samen te werken. In een kleine groepsactiviteit is er veel ruimte om in te gaan op de initiatieven die individuele kinderen laten zien en horen en om deze met elkaar te delen. Pedagogisch professionals stellen de kleine groepjes regelmatig doelgericht samen. Bijvoorbeeld de oudste of jongste kinderen bij elkaar of een groepje met kinderen die ze extra aandacht voor de taal willen geven. Of alle kinderen doen dezelfde activiteit, maar in wisselende kleine groepjes. Zo is er voldoende aandacht en uitwisseling mogelijk voor alle kinderen. Elke dag zijn er kleine groepen waarin kinderen spelen en ontdekken. Wanneer het mogelijk is, komen VE-peuters minimaal één keer per dag aan de beurt. Dit is in ieder geval minimaal een paar keer per week.

Eten en drinken

Elke ochtend of middag zijn er groepsmomenten waarop de kinderen samen eten en drinken. De pedagogisch professionals zorgen ervoor dat dit een veilig, gezellig en rustig moment is.

Verzorgingsmoment

Verzorgingsmomenten zijn regelmatig terugkerende een-op-eenmomenten. Pedagogisch professionals zorgen ervoor dat dit een veilig, gezellig en rustig moment is.

Buitenspelen

Bewegen is erg belangrijk voor kinderen. Er zijn zoveel ervaringen te beleven. Wij willen op al onze locaties kinderen gevarieerd buiten laten spelen.

Door de dagindeling weten kinderen wat er gaat gebeuren. Dit geeft hen een veilig gevoel. Toch kunnen ze binnen deze verschillende situaties weer eigen initiatieven ondernemen. Deze voorspelbaarheid is voor alle kinderen belangrijk, maar extra belangrijk voor kinderen die aan het wennen zijn. Of voor kinderen die de Nederlandse taal nog weinig tot niet begrijpen. Met een heldere dagindeling weten ze snel wat er van hen wordt verwacht. Pedagogisch professionals zullen door regels en rituelen, zoals liedjes zingen, het naar buiten gaan, het opruimen of bij het begroeten, de dagindeling zonder of met weinig woorden begrijpelijk maken. Daarbij gebruiken zij ook de dagritme kaarten met pictogrammen van de dagindeling.

VE integratie

Wij vinden het belangrijk dat kinderen uit verschillende sociaal en culturele achtergronden met verschillende ontwikkelingsniveaus samen opgroeien en spelen, zij leren van elkaar. Wij geven dit vorm op de volgende manier:

Mundo en lupi:

Peutergroep Mundo en Lupi (per 1 mei) zijn dagopvang groepen met enkele VE indicatie kinderen. We zorgen voor een goede balans in de groep zodat VE kinderen en niet VE kinderen dagelijks met elkaar in contact komen.

Wanneer wij in kleine groepen werken, maken wij bewuste keuzes. We kijken of we kinderen samen kunnen voegen die elkaar juist kunnen versterken tijdens een activiteit en dus een verschil in ontwikkelingsniveau hebben. Wij vinden het belangrijk dat kinderen van elkaar kunnen en mogen leren. Dit doen we om de interactie tussen kinderen te stimuleren.

Zo splitsen we de groepen ook vaak bewust in 2en om zo kinderen bij elkaar te voegen die elkaar kunnen stimuleren. Door de kinderen gericht aanbod te geven en de ruimte te geven door de groepen kleiner te maken stimuleer je actiever de interactie en het spel.

Het splitsen van groepen gebeurt niet alleen op taalniveau maar ook op sociaal/emotioneel en cognitief niveau.

Een kind wat de taal nog niet machtig is kan een hoog cognitief niveau hebben en door de juiste stimulerende omgeving te creëren, zal ook de taalontwikkeling zich verder ontwikkelen.

Het buitenspelen is een waardevolle toevoeging om kinderen van elkaar te laten leren. Tijdens het vrije spel komen de 4 ontwikkeldomeinen volop aan bod. Zo wordt er dan ook voor gekozen om niet altijd met de gehele groep buiten te spelen maar met een bewust samengestelde kleinere groep.

Tijdens gezamenlijke activiteiten zoals het buitenspelen en het spelen in de gang spelen de pedagogisch professionals een actieve rol spelen in het verbinden door middel van spel tussen de peuters. Bij Korein TU/e beheersen de pedagogisch professionals voldoende taalniveau en hebben ze een actieve rol in het bevorderen van de spelbetrokkenheid bij de peuters. Dit is van goede invloed op de taalvaardigheid van het kind.

De themaplanningen worden op toerbeurt gemaakt door de pedagogisch professionals van de peutergroep afgestemd op de behoefte van de groep, het individuele kind en wat er leeft onder de kinderen.

Bij grote activiteiten komen de groepen mundo en lupi samen. Zo komen zij nog meer in contact met elkaar.

6. Altijd in dialoog

6.1 Ondersteuning

Wij helpen kinderen zich veilig en op hun gemak te voelen bij ons. Daardoor groeit hun zelfvertrouwen en het vertrouwen in anderen. Emotionele veiligheid en (zelf)vertrouwen zijn voorwaarden om te kunnen genieten van het aanbod op onze locaties en om te kunnen groeien. Een goede ondersteuning bestaat uit vier dimensies. Afhankelijk van de leeftijd van kinderen, geven wij invulling aan de bijbehorende vaardigheden. Hieronder beschrijven wij de vaardigheden.

Emotioneel ondersteunen is een kind aanvoelen en van daaruit reageren op zijn of haar signalen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen binnen een positieve groeps sfeer. Voorbeelden hiervan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij emotioneel ondersteunen over aanmoedigen, kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden hiervan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Autonomie bieden is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Autonomie is ook kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken. Kinderen voelen wanneer ze serieus worden genomen. Dat zorgt dat ze hun eigenwaarde ontwikkelen en zich betrokken kunnen voelen bij de groep, het spel en de activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn respect voor inbreng van kinderen, keuzes bieden tussen en binnen spelmogelijkheden of reële verwachtingen hebben.

Structuur bieden en grenzen stellen, daar hebben alle kinderen behoefte aan. Het geeft ze het houvast dat ze nodig hebben bij het zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden hiervan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, duidelijk gedrag van pedagogisch professionals en thematisch werken. Structuur bieden en grenzen stellen lijkt het tegenovergestelde van respect voor eigen initiatief, maar het gaat om het zoeken naar een goed evenwicht tussen deze twee. Een evenwicht tussen vrijheid en zelfstandigheid en het handhaven van structuur. En voor elke (leeftijd)groep en voor elk kind ligt deze balans weer anders.

Informatie en uitleg geven aan kinderen doen we voortdurend. Het is belangrijk om deze informatie te laten aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. En dat het logisch van opbouw is en een goed tempo heeft. Voor de kleinsten en voor anderstalige kinderen gebruiken wij ter ondersteuning gebaren, mimiek, visualisaties (bijvoorbeeld dagritme kaarten), rituelen (bijvoorbeeld een vast liedje bij een overgangsmoment), concrete materialen en doe-taal. Voor de wat oudere of meertalige kinderen gebruiken we steeds langere zinnen en meer gevarieerde woorden.

6.2 Interactie

Kinderen hebben behoefte aan aandachtige omgang en oprechte interesse. Wij communiceren met kinderen mee vanuit plezier en interesse voor elk kind. Afhankelijk van de leeftijd van kinderen zorgen wij voor de balans tussen het een-op-eengesprek, kleine groeps gesprekken en gesprekken met de hele groep. Wij letten er daarbij op dat de onderlinge omgang is gebaseerd op begrip, respect, interesse en duidelijkheid. In onze kinderopvang is Nederlands de voertaal. Tegelijkertijd kan het voorkomen dat een pedagogisch professional werkgerelateerd, voor een beter begrip van het kind of de ouders, iets uitlegt in de taal van de ouders of een andere gedeelde taal.

De interactie tussen pedagogisch professionals en kinderen

Alle kinderen zijn voortdurend bezig om contact te zoeken met een variëteit aan (non-)verbale gedragingen. Het regelmatig (non-)verbaal opvangen van deze grote en kleine signalen geeft kinderen zelfvertrouwen en vertrouwen in anderen. Door kinderen regelmatig te zien, leren wij de kinderen en hun contactinitiatieven kennen. Ook pedagogisch professionals nemen initiatieven tot contact. Bijvoorbeeld aandacht vragen voor een activiteit, spelimpuls of gebeurtenis, door kinderen bij een activiteit, spelimpuls of gebeurtenis te betrekken of door gewoon een gezellig praatje te beginnen. De reacties van kinderen zijn weer het uitgangspunt voor de voortzetting van het contact. Een positieve communicatieve sfeer ontstaat door regelmatige beurtwisselingen in een-op-eensituaties of een groeps situatie. Soms zullen wij deze gesprekken willen verdiepen en uitbouwen. Daarmee doen wij een beroep op het denkvermogen van kinderen. In een grote of kleine groeps situatie zullen wij proberen iedereen te betrekken bij wat er

gebeurt. Het is belangrijk om kinderen laten weten wanneer het gesprek wordt afgesloten. Ook kinderen geven (non-)verbaal aan wanneer het contact voor hen is afgelopen. Het is belangrijk voor kinderen dat wij dit zichtbaar opmerken.

Het begeleiden van (groeps)interacties tussen kinderen

De onderlinge relaties van kinderen vinden wij belangrijk. Het samenzijn en erbij horen geeft kinderen een fijn gevoel en plezier. Daarnaast ontwikkelen en leren ze volop van elkaar en vullen elkaar aan. Deze onderlinge interacties van kinderen begeleiden wij eveneens met begrip, respect, interesse en duidelijkheid als uitgangspunt. Wij proberen dit regelmatig te benoemen en beseffen dat de onderlinge omgang van ons als pedagogisch professionals hierbij een constant voorbeeld is. In de omgang met elkaar komen positieve en negatieve ervaringen voor. Wij staan voor een positieve benadering door het gewenste gedrag zoveel mogelijk te accentueren. Negatieve, ongewenste momenten proberen wij kort te houden of om te buigen. Wij proberen conflicten zo mogelijk te voorkomen door steeds te blijven reflecteren op onze pedagogische kwaliteit. Dit zorgt ervoor dat kinderen positieve ervaringen opdoen in het contact met elkaar.

Probleem- en conflictsituaties

Natuurlijk ervaren kinderen soms problemen en zijn er tussen kinderen ook conflicten. Dat hoort erbij en wij zien deze als leermomenten voor hun (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen zoeken. Hiermee leren ze sociale en morele regels. Bij een probleem of conflict stoppen wij, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. Wij laten kinderen hun emotie op een toelaatbare manier uiten (stoom afblazen) en benoemen dit ('je bent boos he?', 'ik zie dat je verdrietig bent' of 'wat een diepe zucht'). Bij kinderen die (nog) niet goed kunnen praten vertellen wij vervolgens wat wij hebben gezien. Oudere kinderen vertellen zelf wat er is voorgevallen. Wij checken daarna of wij het goed hebben verwoord of begrepen. Wij geven als objectieve bemiddelaar bij jonge kinderen één of enkele compromisvoorstellen. Zo gauw kinderen het kunnen, vragen wij of ze zelf een oplossing kunnen bedenken. Wij letten erop dat de oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is. Daarna volgen wij de kinderen een tijdje bij het spel om te zien of het compromis of de oplossing werkt.

Normen en waarden

Door bovenstaande willen wij uitstralen dat wij een actieve en positieve belangstelling hebben voor verschillen tussen mensen. Dat wij openstaan voor de eigen inbreng van kinderen en ze aanmoedigen zich te uiten en hun mening te geven. Tegelijkertijd stimuleren wij kinderen om anderen te horen, zien en begrijpen. We stimuleren kinderen, passend bij hun leeftijd, om na te denken over hoe de wereld in elkaar zit en hun mening te vormen over wat goed is en wat niet. Dit doen we op een manier die de ander in de waarde laat. Wij leren kinderen sociale en morele regels en oplossingen zoeken bij problemen en conflicten. Zo leren kinderen wat wel en niet toelaatbaar is. Als pedagogisch professionals zijn wij een voorbeeld voor kinderen en hanteren een (democratische) oplossingsgerichte houding.

6.3 Stimulering

Ontdekkend en spelenderwijs ontwikkelen of waardevol spelen vraagt soms ook om gerichte stimulering. Stimuleren kan niet zonder ondersteuning en interactie, deze twee zijn echt de basis. Door kinderen te kennen en te weten waar hun interesses en mogelijkheden liggen, kunnen wij kinderen stimuleren. Wij zorgen dat kinderen bij alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op kunnen doen. En dat de materialen het mogelijk maken een volgende stap te kunnen zetten. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. In allerlei spelsituaties en activiteiten zien we volop didactische mogelijkheden waaruit we per kind en situatie kiezen wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen realiseren, zorgen voor nieuwe materialen bij een vertrouwd spel, zorgen voor een nieuw idee bij een bestaand spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, verwerken van indrukken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, het spel voordoen, voorbeelden geven, instructie geven, etc. Natuurlijk ligt bij de kinderopvang niet de hele dag de nadruk op ontwikkelen. Maar spelen biedt wel uitgelezen kansen om te leren, terwijl het kind zich nergens van bewust is en onbekommerd geniet van activiteiten.

6.4 Taalstimulering

Een goed taalaanbod en ruimte om te oefenen

Een goed taalaanbod van pedagogisch professionals en ruimte om te oefenen voor kinderen zijn belangrijk voor de taalontwikkeling. Een kind moet zich eerst veilig en op zijn gemak voelen voordat taalstimulering vanuit VE begint. Daarnaast moet het kind ontdekken hebben dat praten leuk is. Bij kinderen die nog moeten wennen zullen wij vaak contact zoeken, al is het maar even. Daarbij gaan we in op wat we denken dat het kind bedoelt, spelen we non-verbale vraag- en antwoordspelletjes en we laten bijvoorbeeld gezellige praat situaties met andere kinderen zien. Wanneer kinderen gewend zijn, start hun actieve proces van taalverwerving. Om een taal te leren heeft een kind een goed taalaanbod nodig en tijd en ruimte om te mogen oefenen. Wanneer kinderen taal horen, gaan ze zelf actief aan de slag met patronen zoeken en regels ontdekken. En dat willen wij kinderen volop bieden. Kinderen leren de taal op eenzelfde manier, maar kunnen verschillen in hun aanpak. Het ene kind praat veel, het andere kind luistert meer. Het ene kind zoekt patronen in de taal en het andere kind let eerst op de klanken. Ons taalaanbod voor kinderen die de taal nog moeten leren heeft een rustig tempo met duidelijke, natuurlijk accenten, is eenvoudig maar correct en volledig, is direct gericht tot het kind, sluit aan bij de behoefte van het kind, is concreet en wordt ondersteund door de situatie. Wij gaan bij onze taalbegeleiding uit van het spel van kinderen en van onze gebruikelijke activiteiten. Dit zijn betekenisvolle contexten voor de kinderen waarin zij nieuwe woorden oppikken en betekenissen begrijpen. In onze communicatie met de kinderen die het Nederlands nog moeten leren, leggen wij altijd de nadruk op wat het kind bedoelt, oftewel wat het ons wil zeggen. Wij corrigeren het oefen-taalgebruik niet, maar geven wel in correcte zinnen antwoord. Zo kan het kind als vanzelf weer verder oefenen en blijft het plezier van het contact vooropstaan.

Taalaanbod

Ons taalaanbod verschilt per taalfase waarin een kind zit. Wij onderscheiden vier fasen vanaf het moment dat het kind zich op zijn of haar gemak voelt en praten als leuk ervaart. In alle fasen is goede (non-)verbale interactie belangrijk. In de verschillende fasen hebben kinderen wel verschillende behoeften als het om (non-)verbale taalaspecten gaat. De woordenschat ontwikkelt zich door deze fasen heen.

In de eerste fase noemen we het wentaal. Het begrijpen van de Nederlandse taal begint op gang te komen, maar het kind spreekt het nog niet. In de wenfase gaat het om het bieden van een goed passend taalaanbod, zodat het begrip van het kind kan groeien. Dit doen we bijvoorbeeld door doetaal te gebruiken of met ritueel taalgebruik waarbij we steeds dezelfde zin gebruiken wanneer een vast ritueel begint. Maar ook door vooral met de eerste basiswoorden te spreken. De nadruk ligt hierbij op de woorden die het kind nodig heeft om zich snel op zijn of haar gemak te voelen. Wij zullen in deze fase het kind niet bewust uitlokken om al Nederlands te spreken.

In de tweede fase staat de redzaamheidstaal centraal. Het kind begrijpt het Nederlands redelijk en het spreken is op gang gekomen. De kinderen kunnen alledaagse voorwerpen in de directe omgeving en hun eigen behoeften eenvoudig benoemen. In deze fase blijft een goed passend taalaanbod het belangrijkste, zoals bijvoorbeeld met routines en ritueel taalgebruik. Woorden blijven zoveel mogelijk gekoppeld aan dagelijkse situaties. Daarnaast proberen we enige Nederlandse taal van het kind uit te lokken, zodat niet alleen het passieve taalgebruik bevordert wordt, maar ook het actieve taalgebruik. We proberen kinderen zich zekerder te laten voelen in het nemen van het initiatief tot Nederlandstalig contact.

De derde fase staat de omgangstaal centraal. Het kind spreekt al redelijk Nederlands. Het gebruikt korte zinnen en kan gebeurtenissen in het heden en nabije verleden benoemen. In deze fase kunnen wij kleine gesprekjes voeren met kinderen. Bij die gesprekjes zullen wij het taalgebruik van het kind met ons taalaanbod verrijken. In deze en de volgende fase beginnen de kinderen regelmatig zelf met de interactie. Bij de woordenschat letten we op de woorden die nodig zijn voor deze omgangstaal en om mee te kunnen doen in de groep

Bij de vierde fase spreken we over leertaal. In deze fase kan het kind ook praten over dingen die niet op het moment zelf aanwezig zijn, kan het bedenken wat er zou kunnen gebeuren in een verhaaltje, kan het verbanden beschrijven en zich verplaatsen in de gedachten of gevoelens van een ander. Kinderen hebben in deze fase behoefte aan verbreding en verdieping van de woordenschat. Veel peuters die het Nederlands als tweede taal leren, bereiken deze vierde fase in de tweede taal niet voordat ze naar school gaan.

Wij maken voor het uitbreiden van de woordenschat gebruik van:

Wij bieden gerichte begeleiding voor de NT-2 kinderen om de eerste 50 woorden bij de absolute beginners en de eerste 200 woorden bij de beginners in de Nederlandse taal te leren. Dit zodat de kinderen zelfredzaam worden in de groep en kunnen communiceren met hun groepsgenoten en volwassenen. Bij de eerste 50 woorden voor de absolute beginner hebben wij een boekje met werkelijkheidsnabije foto's van de woorden. Zo ondersteunen wij de taal met beeldend fotomateriaal. Ook wordt er bij de Korein TU/e gebruik gemaakt van dagritmekaarten. We volgen en houden middels de formulieren (SLO doelen en betrokkenheid van de kinderen per activiteit) de ontwikkeling van de kinderen in de gaten.

Elk VE-kind heeft een eigen NT2 woordlijst. We beginnen met de 1^e lijst met de eerste 50 woorden, de 2^e lijst zijn de 200 woorden, als de kinderen de eerste 200 woorden beheersen kunnen we doorgaan naar de 1000 woorden en voor de VE-kinderen die een half jaar voorlopen bieden verdiepingwoorden aan.

Op deze formulieren registeren we hoe de taal ontwikkelt bij de kinderen en hoe hoog de betrokkenheid is bij de activiteit. Hier schrijven we ook op of de activiteit herhaalt moet worden, vereenvoudigd moet worden of dat we een volgend spelimpuls gaan toevoegen.

Bij de intake en jaargesprekken wordt aan de ouders uitgelegd hoe ons taalaanbod eruitziet. We geven helderheid aan de ouders wat ze van ons kunnen verwachten en we leggen uit wat wij van de ouders verwachten wat ze thuis kunnen doen. De kinderen met een VE-indicatie zijn 1 dagdeel van 5.5 uur gedurende het hele jaar aanwezig met daarnaast 3 contactmomenten per week, dus wij verwachten ook dat het kind dan komt. Is het kind niet afgemeld dan nemen wij contact op met de ouders en vragen naar de afwezigheid.

Wij gebruiken praatplaten en woordkaarten bij de thema's. In de thema nieuwsbrief welke we delen met de ouders staan ook woorden waar we tijdens het thema extra aandacht aan besteden. Ook zijn de woorden te vinden in ons spel en materialen aanbod in de groep. Op de thema kast staan voorwerpen gericht op het thema om interactie uit te lokken. Via het ouderportaal delen we foto's van de activiteiten met ouders zodat zij thuis een gesprek met het kind hierover kunnen aangaan. Dat dit gesprek in de thuistaal wordt gehouden is geen bezwaar, zolang dan ook de woordenschat wordt uitgebreid.

De lupi groep zal de bovenstaande werkwijze per 1 mei ook gaan toepassen op de groep. Samen met de mundo groep gaan we bespreken hoe het taalaanbod nog verder ontwikkelt en afgestemd kan worden.

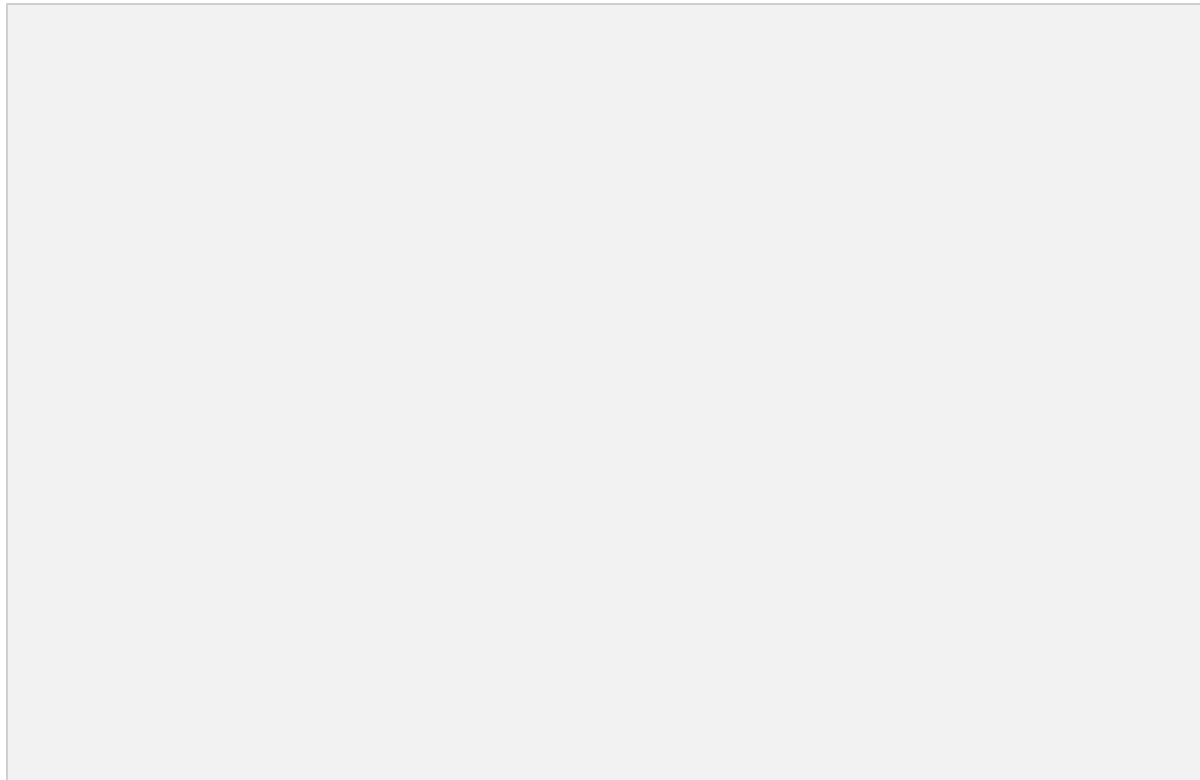
Hoe bieden wij de woorden spelenderwijs aan :

Nieuwe woorden proberen we op verschillende manieren aan te bieden zodat kinderen ze eigen kunnen maken. Door veelvuldig de woorden te spreken tijdens een interactie met het kind, materialen toe te voegen, boeken met dezelfde woorden te lezen, liedjes te zingen, meespelen en gerichte activiteiten te doen zal een kind de nieuwe woorden meerdere keren tijdens een bepaalde periode horen.

Door dit te herhalen en interactie uit te lokken bij het kind zal het zijn woordenschat vergroten.

We stimuleren ouders al bij de intake lid te worden van de bibliotheek. Samen met de mediacoach hebben we extra aandacht voor taalontwikkeling en stimuleren we voorlezen en leesplezier, ook al vanaf de babytijd.

7. Groepsmanagement

Als kinderen zich welbevinden, zijn ze nieuwsgierig. En die nieuwsgierigheid willen we graag vasthouden en versterken, zodat kinderen regelmatig met hoge betrokkenheid aan het spelen zijn. We doen dat door de vier aanpakfactoren (opvoeden doe we samen, in een rijke uitdagende omgeving, met ruimte voor initiatief en altijd in dialoog), uit te voeren en deze te managen, zodat de kwaliteit hoog blijft.

7.1 Gedifferentieerd werken

Kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid, maar tegelijkertijd zijn ze allemaal nieuwsgierig en willen ze graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, komen we deze verschillen en het nieuwsgierig zijn tegemoet. Gedifferentieerd werken gaat over:

- Alle ontwikkelingsgebieden. In het dagelijkse werk zorgen we voor een gevarieerd aanbod. Door de ontwikkelingsgebieden en ontwikkelingslijnen van kinderen goed te kennen, begrijpen we de variatie die nodig is in de speelleefomgeving en bij de activiteiten of spelimpuls die we plannen. We proberen steeds aan te sluiten bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse, eigenheid. En zo regelmatig hoge betrokkenheid bij kinderen te stimuleren en vast te houden.
- Variatie en keuze bij de volgende onderdelen.

- In de speelleeromgeving.
- Bij het vrije spel. Hier kijken we naar wat en hoe kinderen spelen en sluiten daarbij regelmatig aan en spelen mee.
- In de kleine groep zorgen we ervoor dat er voldoende materialen, afwisselende materialen en voldoende keuze is voor kinderen. Zodat ze hun eigen ideeën en oplossingen kunnen vormen of vormgeven en daar op een eigen manier over kunnen denken en praten.
- Bij de grote groep denken we na over hoe de betrokkenheid van alle kinderen bij de activiteit hoog blijft. Bijvoorbeeld door diverse materialen te gebruiken, maar ook een gevarieerde stem, vragen en activiteiten die passen bij de grootte van de groep.
- In onze interactie met kinderen. We proberen met onze interactie zo goed mogelijk aan te sluiten bij het niveau, de interesse, ontwikkeling en eigenheid van het kind. We stellen niet te veel vragen, maar bouwen echte gesprekken op. We gaan in op wat we kinderen letterlijk zien doen, denken of zeggen. We houden hierbij rekening met het taalniveau, inclusief woordenschat, van de kinderen en de fase waarin ze zich bevinden: wentaal, redzaamheidstaal, omgangstaal of leertaal.

7.2 Beredeneerd werken

Beredeneerd werken, ook wel opbrengstgericht of doelgericht werken genoemd, laat kinderen met onze speelleeromgeving (spelmateriaal), dagindeling (verschillende activiteiten of spelimpulsen) en interactie doelgericht de zone van de naaste ontwikkeling ervaren. Dat begint met kinderen goed leren kennen door dagelijks naar ze te kijken, met ze te praten en ermee te spelen. Daar bovenop komt het kindvolgsysteem, dat ons helpt meer objectief naar een kind te kijken. Vanuit deze kennis plannen we ons beredeneerde aanbod waarbij we doelen stellen. Zo zorgen we ervoor dat alle kinderen nieuwsgierig kunnen blijven en een volgende stap kunnen zetten, niet moeten zetten. Wij bieden de mogelijkheden voor verschillende ervaringen en volgen wat deze ervaringen met kinderen doen en dat gebruiken we weer voor ons volgende beredeneerde aanbod, dePDCA-cyclus.

7.3 Werken aan kwaliteit is teamwork

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwork. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht voor de kinderen tijdens de opvang. In het teamoverleg en bij de (thema)planningen worden hierover afspraken gemaakt. Vanuit het dagelijkse kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen verdelen pedagogisch professionals hun aandacht en taken. Ook is er regelmatig sprake van spelbeschikbaarheid, voor het rustig kijken naar het spel van kinderen of voor het meespelen met het spel van kinderen. Tijdens het evalueren van de uitgevoerde (thema)planning, bekijken pedagogisch professionals hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze dit de komende periode gaan inzetten.

7.4 Volgen van kinderen

We kijken gedurende de dag regelmatig bewust naar kinderen. Door te kijken naar wat kinderen bezighoudt, wat en hoe ze spelen, wat en hoe ze iets maken, leren wij de kinderen beter kennen. Want spelende kinderen laten hun interesses en ontwikkeling zien. Ook het systematisch volgen van de ontwikkeling is onze taak. We gebruiken de informatie uit het kindvolgsysteem voor ideeën over veranderingen in ons aanbod voor het individuele kind, de groep en de locatie of organisatie.

Onze locatie gebruikt het volgende kindvolgsysteem: KIIK

Minimaal 1 keer per jaar bespreken wij de observaties met de ouders.

7.5 Pedagogische kwaliteit, onze focus voor het komende jaar

Het Pedagogisch Kompas is de basis van onze pedagogische kwaliteit.

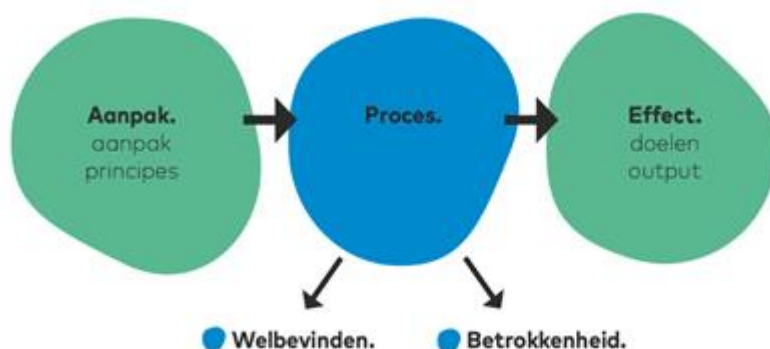
We kijken naar welbevinden en betrokkenheid bij de kinderen. Zitten ze goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan is het welbevinden hoog. Voor betrokkenheid kijken we naar de activiteit van de kinderen. Werken ze aan de grenzen van hun kunnen, doen ze nieuwe ervaringen op, zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

We zien welbevinden en betrokkenheid als de procesvariabelen die ons uitdagen de pedagogische kwaliteit voortdurend verder te ontwikkelen. Deze doorontwikkeling komt vooral tot uiting in de aanpakfactoren: is onze omgeving gevarieerd en aantrekkelijk voor kinderen, kunnen kinderen voldoende eigen initiatieven nemen, kunnen we ons aanbod aan activiteiten en spelimpulsen verrijken, hoe is onze dialoog met kinderen?

In het onderstaande schema brengen we in beeld hoe het proces van de pedagogische kwaliteit terugkerend tot uiting komt.

Aanpak – proces – effect schema

Brengt de belangrijkste indicatoren voor kwaliteit in beeld.

Bron: Laevers, F., Silkens, K., Buyse, E., Daems, M., De Bruyckere, G., & Declercq, B. (2013). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. België: CEGO Publishers. Averbode.

De pedagogische kwaliteit monitoren we door het kijken naar welbevinden en betrokkenheid (via het kindvolgsysteem) en het monitoren van de VE aanpakfactoren, zoals hierboven beschreven. Dat laatste doen wij met:

- De scan voeren wij uit met het pedagogische scan Kompas.
- Vanuit de scanning veranderingen aan te brengen in de aanpakfactoren (de pijlers)
- Middels de scanning en coaching brengen we in beeld wat de effecten zijn van een voortdurende pedagogische ontwikkeling

In 2022 legt onze locatie de VE-focus op de hieronder genoemde pedagogische doelen. Deze kunnen per team/groep enigszins verschillen.

Als locatie hebben we de volgende doelen voor schooljaar 2021-2022:

- De gehele locatie heeft gericht VE aanbod afgestemd op de doelgroep. We vinden het belangrijk dat alle kinderen oa gericht taalaanbod krijgen om op jonge leeftijd de ontwikkeling te stimuleren en zo ook een vroegtijdig Ve indicatie te signaleren.
- Om het maximale uit het kind te halen hebben we de samenwerking nodig met de ouders. Door het samen te doen halen we het maximale uit het kind. Dit doen we dmv themabijeenkomsten en gesprekken met ouders
- Dit jaar moeten alle medewerkers de kijk-scholing hebben gevolgd.

Ve -doelen Mundo en Lupi:

- Aanbod oefenmateriaal woordenschat voor Ve kinderen voor ouders thuis realiseren

- Kinderen goed in beeld hebben en kijken wat aansluit bij de kinderen. Per thema kijken we naar de woorden en kijken we wat reëel is om aan te bieden. We beginnen bij de basis, herhalen de woorden en daarna pas uitbouwen.
- We gaan met nieuwe VE formulieren werken waarin het groepsplan en de themaplanning zijn gecombineerd. Eind van het schooljaar moeten de medewerkers de methodiek eigen hebben gemaakt.

8. Overige wettelijke eisen bij VE

8.1 960 VE-uren verdelen over anderhalf jaar

De verdeling van VE-uren op onze locatie, vind je in onderstaande tabel. Hierin staat uitgelegd hoe wij de 960 VE-uren verdelen over de dagen en weken. Daarnaast geven we de tijden per dag aan, zodat je weet dat wij op deze VE-momenten geen gebruik maken van de drie-uursregeling van de BKR. Hierover lees je meer in het pedagogisch werkplan dat je vindt op onze locatiepagina.

Aantal VE-uren per week	Aantal dagen per week	Aantal weken per jaar	Tijden per week
8 uur (zonder VE-indicatie)	2 dagen	52 weken	Van 8.30 tot 12.30
16 uur (met VE-indicatie) Wordt wekelijks 5,5 uur ingezet	Min 3 contactmomenten in combinatie met dagopvang	52 weken	Van 7.30 tot 13.00

Bij mundo en lupi worden Ve indicatie uren verweven in het contract van de dagopvang waardoor er per week 5,5 uur ve uren worden ingezet voor 52 weken lang. Het kind moet dan wel min 3 contactmomenten hebben per week.

8.2 Coaches (VE)

Op onze locatie worden VE-pedagogisch beleidsmedewerkers of coaches ingezet.

Bij onze locatie zijn de uren van de VE-pedagogisch beleidsmedewerker of coach als volgt verdeeld:

Pedagogisch beleid

Binnen de organisatie van Wij Zijn Jong zijn twee beleidsmedewerkers die een gedeelte van de beleidsuren invullen. De overige uren worden door de locatiemanager ingevuld en dit gaat om de volgende activiteiten:

- Het schrijven van het pedagogisch werkplan per locatie (4 uur)
- Het bespreken van het pedagogisch werkplan en het pedagogisch beleid met het team (evalueren en nieuwe doelen stellen) en de oudercommissie (minimaal 4 uur; 2 keer 2 uur)
- Afstemming met de pedagogisch coach over de pedagogische- en coaching doelen 2022 (2 uur)
- Het bijwonen van Thema- overleg voor leidinggevenden over pedagogische thema's (4 uur; 2 bijeenkomsten van 2 uur)
- Het voeren van Teamoverleg; gemiddeld 4 overleggen waarin onderwerpen gerelateerd aan het pedagogisch beleid besproken worden. (6 uur; 4 keer 1,5 uur)
- Het voeren van overleg met de oudercommissie (4 uur; 4 keer 1 uur)

- Het ontwikkelen en implementeren van hulpmiddelen voor het team; presentaties, implementeren van aangekochte of centraal ontwikkelde materialen, ondersteunen van ontwerp van binnen- en buiteninrichting en de vertaling naar investeringen (minimaal 8 uur)
- Deelnemen aan de Klankbordgroep Pedagogiek en kwaliteit of zitting nemen in een subgroep voor de uitwerking van een pedagogisch onderdeel (2 uur)
- De vertaling van de locatiedoelen naar scholingsbehoefte/scholingsplan (3 uur)
- Overleg met samenwerkingspartners over de doorgaande lijn (IKC ontwikkeling, pedagogisch klimaat, warme overdracht (minimaal 6 uur)
- Het (minimaal 4 uur) bijwonen van en bijdragen aan lokale/gemeentelijke ontwikkeling zoals overleg met een ambulante begeleider, implementatie van het kindvolgsysteem, overleg met GGDbzo over ontwikkelingsvragen of SMI plaatsing.
- Het bijwonen van gezamenlijk VE overleg SKPO

Pedagogisch coach Marinda Martens

De uren voor de pedagogisch coach en VE-coach zijn gebundeld, waardoor dit door 1 persoon wordt uitgevoerd

Op onze locatie werken 19 pm-ers, met in totaal een FTE van 14,53. Dit komt uit op 145 uur per jaar voor coaching.

Daarnaast heeft de VE-coach 10 uur per VE-geïndiceerd kind. De peildatum daarbij is 01-01-2022 en dit komt neer op 4 kinderen, dus 40 uur.

3 uur IKK ped coaching

0.75 VE coaching

Is per week 3,75 uur ped coaching in totaal

Onze coaches gebruiken hun uren bijvoorbeeld voor werkoverleg, kindbesprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen, coaching on the job of met teams en ouderbijeenkomsten.

De Pedagogisch coaching on the job is een combinatie van het bespreken van de pedagogische focuspunten in de groepsoverleggen met de pm-ers van de groep en het coachen op de werkvloer. Iedere 6 weken stellen we een pedagogisch experiment op aan de hand van de vragen die momenteel spelen op de groep en de doelen uit het pedagogisch werkplan. De pedagogisch coach en de Pm-ers bespreken de onderliggende vraag en waar dit experiment bijdraagt aan het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen op de groep. In de weken daarna zal de ped coach de pm-ers coachen op de werkvloer. Dit door mee te draaien, coach vragen te stellen en/of korte filmpjes te maken. Op het bord in de hal houden de Pm-ers de voortgang van de experimenten bij, Dit om successen samen te vieren en ook als ouders straks weer binnen komen we ze mee willen nemen in onze pedagogische doelen.

Evalueren en waar nodig verlengen van een pedagogisch experiment doen we in het aansluitende groepsoverleg 6 weken later.

Coaches en managers proberen samen tot een zo efficiënt mogelijke inzet te komen. Zij gebruiken daar een formulier voor wat als bijlage 5 “pedagogisch coaching” is toegevoegd aan het ped werkplan van de locatie. Dit formulier geeft inzicht waarmee de groepen pedagogisch inhoudelijk bezig zijn, waar de verbeterpunten liggen en welke ontwikkelingen zijn gemaakt en hoe de ontwikkelingen zijn geborgd.

Pm-er hebben een directe lijn naar de ped coach, zij kunnen ook gericht ondersteuning vragen voor henzelf of de groep.

8.3 Taalniveau beroepskrachten

Meer informatie hierover kun je inzien op onze locatie en lees je in hoofdstuk 9 van dit VE-beleid: VE-opleidingsplan.

8.4 VE Certificaten beroepskrachten

Meer informatie hierover kun je inzien op onze locatie en lees je in hoofdstuk 9 van dit VE-beleid: VE-opleidingsplan.

8.5 Groepsgrootte en ratio

Meer informatie over de groepsgrootte en ratio lees je in het pedagogisch werkplan van onze locatie. Deze staat op onze locatiepagina op www.korein.nl.

9. VE-opleidingsplan

De VE-scholing en training van medewerkers draagt bij aan het proces van doorontwikkeling en borging van onze VE-kwaliteit. In onderstaand schema geven we een overzicht van de VE-(door)ontwikkeling binnen onze locatie voor het jaar 2022.

Naam opleiding	Naam organisatie die dit verzorgt	Aantal pedagogisch medewerkers die de training/cursus volgen (namen zonodig in te zien op de locatie)	De training/cursus omvat de volgende periode van het jaar
Groepen met veel geïndiceerde peuters	EDUX	2	Medio 2022
Taal en denkgesprekken	EDUX	2	1ste kwartaal 2022
Beredeneerd Aanbod	Edux	2	Medio 2022
Stimulering en zelfregulering	Edux	2	Medio 2022
Kleintje digitaal	bibliotheek	4	Afgerond medio 2022

10. Onze VVE-methode

De methode die wij gebruiken geeft ons inspiratie en houvast bij het vormgeven van ons VE-beleid. En we gebruiken het om op een gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

Onze locatie werkt met: *Uk en Puk*
Regio emilia

Korte beschrijving van deze methode

Uk en Puk

Bij Uk en Puk is de pop Puk erg belangrijk. Hij woont bij ons in de opvang en is daar aanwezig bij alles wat de kinderen ervaren. Pop Puk helpt mee bij het bieden van emotionele veiligheid, maar ook bij het uitnodigen van kinderen om nieuwe dingen te ontdekken. Via pop Puk en de tien thema's die de methode concreet heeft beschreven, sluiten wij goed aan bij de belevingswereld van kinderen. Dat doen wij met onze rijke, uitdagende speelomgeving, onze dagindeling met vrij spel en met activiteiten en spelimpulsen met een grote groep, kleine groep en soms individueel. Deze samenwerking van kinderen onderling en met de pedagogisch professional geeft kinderen volop de ruimte om ervaringen om te zetten in ontwikkeling. De pedagogisch professionals vinden in de themaboeken van Uk en Puk mogelijkheden om activiteiten of spelimpulsen bij de kinderen te laten aansluiten. Onze pedagogisch professionals

werken bij Uk en Puk graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van CED. Uk en Puk is door het NJI erkent als VVE methode (goed onderbouwd).

Thema aanbod:

Bij Korein TU/e wordt er gewerkt met thema's. Er zijn in minimaal 6 thema's ondersteund door de seizoenen en feestdagen, die ieder 4 tot 6 weken in beslag nemen. De thema's worden jaarlijks door de locatie aangedragen en indien nodig aangepast wat er leeft bij de kinderen of de leefomgeving/maatschappij met zich meeneemt. Sluit het de belevingswereld van de kinderen niet meer aan bij het thema volgens de planning dan wordt het thema, of de verdieping/de uitwerking aangepast.

Minimaal 2 thema's lopen gelijk met school om de doorgaande leerlijn te bevorderen.

Na ieder thema is er een 'witte week' (thema loze week). De kinderen kunnen loskomen van het oude thema en de pedagogisch professionals zijn achter de schermen al aan de slag gegaan voor het volgende thema. In deze witte week wordt er bereideneerd aanbod in de hoeken geboden, los van de geplande thema's.

Binnen de speel-leeromgeving van peuterwerk/VE bieden wij spelimpulsen aan waarbij de peuters gezamenlijk of in sub-groepjes van wel- en niet geïndiceerde kinderen kunnen ontwikkelen. Rekening houdend met de initiatieven van de kinderen. De spelimpulsen worden geregistreerd op de thema en weekplanning met de SLO-doelen. Ook zijn er jaarlijkse activiteiten zoals het voorleesontbijt, de Kinderboekenweek en alle vieringen. De SLO doelen worden voorafgaande aan het thema bekeken en afgestemd. Welke SLO doelen aan bod komen hangt af van het huidige groepsplan; het niveau van de kinderen, de behoeftes van kinderen en het aanbod.

11. Specifieke eisen per gemeente

Doel

- a. ouders zo laagdrempelig mogelijk, middels een inkomensafhankelijke ouderbijdrage, te stimuleren om hun peuter een gecertificeerde voorschoolse voorziening te laten bezoeken, om een doorgaande ontwikkelingslijn voorschool-vroegschool te bewerkstelligen en taalachterstanden tegen te gaan;
- b. de inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker in de VE te financieren om zo een kwaliteitsslag in de voorschool te bewerkstelligen; en
- c. de inzet van de extra pedagogisch medewerker in de VE te financieren, waardoor peuters met een indicatie nog intensiever met taal in aanraking komen, wat bijdraagt aan het tegengaan van taalachterstanden.

Om in aanmerking te komen voor de subsidie pedagogisch beleidsmedewerker wordt aanvullend voldaan aan de volgende vereisten:

- a. Een extra pedagogisch medewerker wordt ingezet op de groep gedurende 10 aaneengesloten weken (exclusief de schoolvakanties) in 2021;
- b. De extra pedagogisch medewerker werkt in kleine subgroepjes van ca. 4 peuters met een VE indicatie (3 of 5 mag ook), 2x in de week 2 uur extra intensief aan taal, waardoor peuters nog intensiever, op een speelse manier, met taal in aanraking komen;
- c. De extra pedagogisch medewerker staat normaal gesproken ook op de groep en is vertrouwd met de kinderen;
- d. Het aanbod wordt verzorgd door een VE geschoolde pedagogisch medewerker;
- e. Het werken in subgroepjes vindt plaats gedurende de reguliere VE tijden;
- f. Indien er drie pedagogisch medewerkers op de groep staan (bij 9-16 kinderen), moeten er minimaal twee pedagogisch medewerkers VE geschoold zijn;
- g. Indien er twee pedagogisch medewerkers op de groep staan (bij 1-8 kinderen), moeten twee pedagogisch medewerkers VE geschoold zijn;
- h. Het aanbod moet aansluiten op huidige VE programma/thema's en aansluiten op de individuele ontwikkeling van het kind.

- i. Een extra pedagogisch medewerker wordt ingezet op de groep gedurende 10 weken in een aan- eengesloten periode (exclusief de schoolvakanties) in de periode januari t/m juli 2022 en gedurende 10 weken in een aaneengesloten periode (exclusief de schoolvakanties) in de periode september t/m december 2022.

VE Eisen

- 1 De voorschool voldoet aan de wettelijke vereisten. Zoals vastgelegd in beleidsregels.
 - 2 De voorschool verzorgt VE peuteropvang op vaste momenten waarin kinderen vanaf 2½ jaar in een 2 maanden horizontale groepssamenstelling deelnemen.
 - 3 Het te verzorgen VE aanbod heeft een omvang van acht uur per week voor niet-geïndiceerde peuters 1 maand en zestien uur voor geïndiceerde peuters gedurende maximaal 40 schoolweken. De acht uur wordt aangeboden op minimaal twee dagen per week en maximaal zes uur per dag, de zestien uur op minimaal drie dagen per week en maximaal zes uur per dag.
 - 4 De voorschool hanteert een op het leerlingvolgsysteem van de basisschoolpartner afgestemd kindvolg- 2 maanden systeem.
 - 5 Er worden beredeneerd aantoonbaar* op de individuele ontwikkeling gerichte activiteiten aangeboden, 2 maanden waarbij gewerkt wordt aan de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (sociaal-emoti- oneel, taal, rekenen, motoriek).
 - 6 Er worden beredeneerd aantoonbaar* op groepsniveau gerichte activiteiten aangeboden, waarbij gewerkt 2 maanden wordt aan de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (sociaal-emotioneel, taal, rekenen, motoriek).
 - 7 In het pedagogisch plan is (zo concreet en toetsbaar mogelijk) de wijze waarop integratie van peuters 3 maanden met en zonder indicatie wordt bevorderd (samen leren en spelen) beschreven.
- De voorschool handelt in de praktijk conform de beschreven wijze waarop integratie van peuters met en zonder indicatie wordt bevorderd.
- 8 Er is per SPILcentrum een actueel integraal ouderbeleidsplan voorschool/vroegschool. 2 maanden Indien een school niet aan bovenstaande verplichting voldoet, dient door de voorschool aangetoond te worden dat zij - van hun kant - voldoende inzet pleegt om tot een actueel integraal ouderbeleidsplan te komen.
 - 9 De voorschoolse instelling heeft schriftelijk vastgelegd hoe pedagogische medewerkers met de aanvul- 2 maanden lende beschikbare voorbereidings- en evaluatietijd (voor- en nawerk) om dienen te gaan en handelen daar ook naar. Uit de schriftelijke vastlegging blijkt dat sprake is van planmatig (Plan-Do-Check-Act), op het verbeteren van de pedagogisch didactische aanpak gericht, handelen.
 - 10 Het onderwijs is vanuit hun regie- en coördinatiefunctie aangewezen als eerstverantwoordelijke voor 2 maanden de pedagogisch didactische doorgaande lijn tussen voor- en vroegschool het bieden van een SPILbrede ondersteuning die wordt gekenmerkt door één kind, één plan, één regisseur een Pedagogisch Educatief Raamplan SPIL (een vierjaarlijks te actualiseren SPILbreed samenwerkings- plan), een jaarplan SPIL en een VE-verbeterplan.

Dit leidt tot de volgende eis voor een voorschool:

Er is sprake van een vastgelegde samenwerking met een SPILcentrum of basisschool.

De voorschool kan deze samenwerking aantonen via bovengenoemde plannen. Indien een school niet aan bovenstaande verplichting voldoet, dient door de voorschool aangetoond te worden dat zij - van hun kant - voldoende inzet pleegt om tot deze samenwerking te komen.

Een standalone voorschool heeft een samenwerkingsovereenkomst met één of meerdere scholen voor minimaal 50% van de instromende kinderen en beschrijft minimaal de volgende zaken:

- de wijze waarop het VE-programma, het kindvolgsysteem en het VE-beleid op elkaar aansluiten, ii. wijze waarop een 'warme' overdracht wordt gerealiseerd, iii. wijze waarop tussentijds terugkoppeling kan plaatsvinden, iv. wijze waarop de kwaliteitsmanager van de organisatie deel kan nemen aan specifiek zorgoverleg, v. frequentie en wijze waarop de samenwerking geëvalueerd wordt. vi. de wijze waarop aandachtspunten uit inspecties worden afgestemd.

Bijlage 1. De vijf uitgangspunten bij VE uitgediept

Kinderen zijn onderzoekers en ontdekkers

Als je naar kinderen kijkt dan zie je nieuwsgierigheid, verbazing, proberen en exploreren. Een baby onderzoekt zijn handjes en voetjes, een bakje, een lapje. In het begin is dit nog willekeurig, maar vanuit de zelf opgedane ontdekkingen en kennis wordt het stap voor stap meer doelgericht. Het jonge kind gaat spelenderwijs door met onderzoeken en ontdekken, vanuit willekeurig en doelgericht bezig zijn. Ze bouwen, spelen, doen alsof, lezen, zingen, rijden, springen, graven, passen, plakken, knippen. En de (pre)tieners onderzoeken en ontdekken, afhankelijk van eigen voorkeuren, snelheid, behendigheid, spelregels, de wereldbol, fotografie, websites, muziek, etc. Ze handelen spelenderwijs, doelgericht en regelmatig ook resultaatgericht. Naast al dit onderzoeken en ontdekken hebben kinderen voldoende tijd en aandacht nodig voor rust en ontspanning. Zeker om de opgedane indrukken te verwerken, maar ook gewoon voor gezelligheid, saamhorigheid en even lekker niets. Een goede balans is belangrijk. Kinderen zijn volop in ontwikkeling voor de toekomst maar daarvoor is het belangrijk om in het nu de baby, een dreumes, een peuter, een kleuter, een schoolkind of een (pre)tiener te mogen en kunnen zijn.

Elk kind ontwikkelt zich op een eigen manier

Kinderen ontwikkelen hun kennis en vaardigheden in een min of meer voorspelbare volgorde: de volle aandacht van baby's voor het kiekeboe-spelletje, de verbazing van dreumesen bij een onverwachte ontdekking, het eerste uitgesproken 'nee' van peuters, de filosofie van kleuters die waarom-vragen stellen en eigen verbanden leggen, de blijdschap van het zelf kunnen lezen en de wereld die daardoor voor je opengaat en tieners die een specifieke vaardigheid zoals zang, dans, bal hooghouden, scoren, foto's maken of schrijven oefenen of een bepaald onderwerp breed willen uitdiepen. Tegelijkertijd zijn alle kinderen verschillend. Ze bereiken bepaalde vaardigheden op verschillende tijdstippen. De ene keer maken ze een kleine ontwikkelingsstap, de andere keer een grote sprong.

Waardevol spelen is zelf kunnen handelen, denken en informatie verwerken

Jonge kinderen ontwikkelen en leren door zelf aan de slag te gaan, zelf 'een idee' te hebben en dat onderzoeken, ook wel zelf ontdekkend spelen genoemd. Ze willen communiceren over wat ze onderzoeken en ontdekken. Kinderen moeten volop initiatieven kunnen nemen. Spelen is een voortdurend proces van ontdekken. De nieuwe kennis en vaardigheden worden door jonge kinderen vooral vanuit eigen perspectief ervaren. Als kinderen ouder worden, breiden de manieren van ontwikkelen en leren zich uit. De verbale vermogens en hersenstructuren veranderen. Oudere kinderen begrijpen en kennen meer woorden en kunnen steeds meer vragen stellen. Ze leren ook via mondelinge, schriftelijke en visuele informatie. En hun denkvermogen zorgt ervoor dat ze niet alles meer hoeven uit te vinden door te doen. Het denken wordt logischer en er worden meer verbanden gelegd. Het leren gaat nu verder dan wat toevallig op hun pad komt. Ze zoeken gericht naar bepaalde kennis en vaardigheden. Daarbij zijn ze in staat om zaken vanuit verschillende perspectieven te bekijken. Hoe ouder kinderen worden, hoe meer buitenwereld ze naar ons meenemen.

Kinderen leren van andere kinderen, van pedagogisch medewerkers en van een betekenisvolle omgeving

Door te kijken naar anderen, naast elkaar te spelen, met elkaar te spelen of samen te werken, leren en ontwikkelen kinderen volop van elkaar. Ook onze pedagogisch professionals zijn belangrijk. Het is belangrijk dat ook zij allerlei initiatieven nemen, door activiteiten of spelimpulsen te verzinnen en te plannen, door de speelomgeving te veranderen of door mee te spelen. Zij bieden kinderen extra ervaringen en mogelijkheden om een volgende stap te zetten in hun persoonlijke en sociale ontwikkeling. Zij wisselen hun begeleiding af door kinderen vrij, begeleid of geleid te laten spelen. Bij al deze drie vormen houden ze rekening met het zelf handelen, denken en informatie verwerken van kinderen.

Onze maatschappij is een democratische samenleving. Opvoeding heeft te maken met de individuele ontwikkeling van kinderen en met het ingroeien in een democratische cultuur. Kinderen hebben het recht om in onze maatschappij gezien, gekend en bevestigd te worden. Het is belangrijk dat ze respect (leren) hebben voor zichzelf en anderen. We vinden het belangrijk om kinderen hierin te begeleiden met respect en aandacht voor ieders achtergrond en cultuur. En daarnaast zijn onze pedagogische professionals een bron van informatie en voorbeeld voor de kinderen.

Alle ontwikkelingsgebieden van kinderen zijn even belangrijk

Kinderen ontwikkelen verschillende ontwikkelingsgebieden tegelijk. Soms naast, soms achter elkaar. Bij Wij zijn JONG willen wij kinderen aansluitend op thuis, en in de buitenschoolse opvang aansluitend op thuis en school, deze brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich tot creatieve denkers en doeners kunnen ontwikkelen. Alle stappen die kinderen bij deze ontwikkelingen zetten, zijn voor ons even belangrijk. Wij onderscheiden acht ontwikkelingsgebieden:

1. De emotionele en sociale ontwikkeling. Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, identiteitsvorming creëren door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met hen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken etc.
2. De motorische ontwikkeling. De grote en de kleine motoriek. Van pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, de trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc.
3. Taal en communicatie/taalvaardigheid. Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen. Taal wordt gebruikt als middel om iets wat je ervaart, voelt, denkt of wilt, uit te drukken en met anderen te delen. Verwoorden laat je ook beter aanvoelen wat je wil uiten. Taal omvat ook spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om verbale uitingen in dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes, filmpjes en het vlot verstaan.
4. Rekenprikkel. Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. En van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening van een kasteel. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen en benoemen van kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.
5. Muzikale en beeldende expressie. Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.
6. Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld. Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.
7. Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling. Van doen, ervaren en ontdekken naar toenemende concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld, van zandkorrel tot sterrenstelsel, de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich in allerlei situaties en combinaties met elkaar gedragen (het effect van water op papier), de effecten van handelingen op objecten kunnen voorspellen (hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische toepassingen, etc.
8. Zelfsturing en ondernemingszin. Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten die nodig zijn om dat te bereiken. Van met wilskracht je achter iets kunnen zetten, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen en uitvoeren en afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Leren omgaan met moeilijkheden en obstakels en met verrassende spelideeën of probleemoplossingen komen.

Bijlage 2. Korte beschrijvingen van bij Wij zijn JONG gebruikte VE-programma's

Piramide

De methode Piramide is gebaseerd op de vier hoeken van een piramide en drie lagen in de piramide. De hoeken zijn steeds twee bij elkaar horende elementen die in samenhang geboden worden, te weten: nabijheid - afstand en initiatief kind - initiatief pedagogisch professional.

De vier hoeken van de piramide:

- Nabijheid: door een veilige omgeving en het gevoel dat de pedagogisch medewerker nabij is om de kinderen te steunen, kunnen ze ontspannen spelen, exploreren en leren.
- Afstand: kinderen leren denken over concrete en meer abstracte begrippen buiten het hier en nu.
- Initiatief kind: het eigen initiatief van het kind is belangrijk. Kinderen kunnen veel keuzes maken uit een divers aanbod aan materialen en spelmogelijkheden.
- Initiatief pedagogisch professional: kinderen kunnen al veel dingen zelf, maar kunnen nog meer met de begeleiding en het aanbod van de pedagogisch professional.

De drie lagen van piramide:

- De onderste brede laag staat voor een rijke, uitdagende speelomgeving, waarin kinderen vrij en gevarieerd kunnen spelen.
- De middelste, iets minder brede laag staat voor de activiteiten van pedagogisch professionals (grote groep en kleine groep). Pedagogisch professionals maken een bij de groep en kinderen passende opvolging van activiteiten via de vier uitgewerkte stappen in de themaboeken: oriënteren, demonstreren, verbreden en verdiepen.
- Het topje van de piramide staat voor de individuele aandacht die kinderen even nodig kunnen hebben. Spelenderwijs kunnen zij extra ondersteuning krijgen.

De vier hoeken en drie lagen zijn concreet vormgegeven in twaalf themaboeken. Door per jaar minimaal negen thema's te doorlopen, komen alle ontwikkelingsgebieden voldoende aan bod. Onze pedagogisch professionals werken bij Piramide graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van de Piramide methode (Rolf). De piramidemethode is door het NJI erkent als VVE methode (effectief volgens eerste aanwijzingen).

Uk en Puk

Bij Uk en Puk is de pop Puk erg belangrijk. Hij woont bij ons in de opvang en is daar aanwezig bij alles wat de kinderen ervaren. Pop Puk helpt mee bij het bieden van emotionele veiligheid, maar ook bij het uitnodigen van kinderen om nieuwe dingen te ontdekken. Via pop Puk en de tien thema's die de methode concreet heeft beschreven, sluiten wij goed aan bij de belevingswereld van kinderen. Dat doen wij met onze rijke, uitdagende speelomgeving, onze dagindeling met vrij spel en met activiteiten en spelimpulsen met een grote groep, kleine groep en soms individueel. Deze samenwerking van kinderen onderling en met de pedagogisch professional geeft kinderen volop de ruimte om ervaringen om te zetten in ontwikkeling. De pedagogisch professionals vinden in de themaboeken van Uk en Puk mogelijkheden om activiteiten of spelimpulsen bij de kinderen te laten aansluiten. Onze pedagogisch professionals werken bij Uk en Puk graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van CED. Uk en Puk is door het NJI erkent als VVE methode (goed onderbouwd).

Kaleidoscoop

De kern van Kaleidoscoop is de term actief leren. Kinderen leren door actief betrokken te zijn bij mensen, materialen, gebeurtenissen en ideeën. Pedagogisch professionals ondersteunen het actief leren door bijvoorbeeld een rijke, uitdagende speelomgeving, hulp bij het verdiepen van spel en hulp bij het zelf oplossen van (spel)problemen (altijd in dialoog). De dagindeling omvat diverse onderdelen als grote groep, kleine groep, vrij spel, buiten spelen, maar bij het vrije spel van kinderen wordt er eerst vooruitgekeken en na afloop teruggekeken met kinderen. De nadruk in dit programma ligt sterk op het initiatief en de denkracht van de kinderen. Hun spel is de eerste inspiratie voor de activiteiten, thema's en spelimpulsen die de pedagogisch professionals bieden. Natuurlijk kunnen pedagogisch professionals hierbij gebruik maken van verschillende activiteitenboeken. Onze pedagogisch professionals werken bij Kaleidoscoop graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van het NJI. Kaleidoscoop is door het NJI erkent als VVE methode (effectief volgens eerste aanwijzingen).

Actief betrokken

Op basis van zes breinprincipes (zintuiglijk rijk, emotie, herhaal, focus, creatie en voortbouwen) stimuleren onze pedagogisch professionals het ontdekkend en onderzoekend leren van kinderen. Ze gebruiken daarbij de rijke uitdagende speelomgeving, een goed aansluitende groepsindeling en -structuur en de rol en spelbegeleiding van de pedagogisch professional. Onze pedagogisch professionals werken bij Actief betrokken graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van Stichting Pas.

Startblokken

Startblokken staat voor een brede aanpak bij de ontwikkeling van jonge kinderen. Spel is de basis. Volwassenen doen hier op het juiste moment aan mee. De nadruk in dit programma ligt sterk op het initiatief en de denkkraft van de kinderen. Hun spel is de eerste inspiratie voor de activiteiten, thema's en spelimpulsen die de pedagogisch professionals bieden. Omdat ontwikkelingsmogelijkheden en interesses per situatie en voor elk kind verschillen, wordt er gewerkt met de volgende 'bouwstenen' voor de pedagogisch professional: betekenisvolle activiteiten, brede ontwikkeling en een bemiddelende rol van de volwassene. Aan de hand van deze bouwstenen creëren de pedagogisch professionals een rijke, uitdagende speelomgeving en een spelrijke dagindeling. De bemiddelende rol van de pedagogisch professionals is bij Wij zijn JONG uitgewerkt onder de term 'altijd in dialoog'. Onze pedagogisch professionals werken bij Startblokken graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van De Activiteit. Startblokken is door het NJI erkent als VVE methode (goed onderbouwd).

Peuterplein

Peuterplein is gericht op de brede ontwikkeling van kinderen met daarbij specifieke aandacht voor taal. Peuterplein is opgebouwd rond acht thema's. Met ieder thema zijn er voldoende spelactiviteiten voor drie à vier weken. Binnen de activiteiten is differentiatie mogelijk en er wordt veel in kleine groepen gewerkt. Elk thema start met een 'wereldverkennerende' activiteit, waarbij kinderen ervaringen kunnen opdoen met hun zintuigen. Elk thema sluit af met een terugblik op alle activiteiten waardoor alle geleerde woorden nog eens aan bod kunnen komen. De activiteiten binnen een thema zijn met elkaar verbonden en zorgen voor diepgang. Het thema loopt als een rode draad door het spelen, praten, denken en werken heen. En altijd doet de speelomgeving met het thema mee. Onze pedagogisch professionals werken bij Peuterplein graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van Uitgeverij Malmberg. Peuterplein is door het NJI erkent als VVE methode (goed onderbouwd).

Ben ik in beeld

Ben ik in Beeld richt zich op de brede ontwikkeling van jonge kinderen met specifieke aandacht voor de taalontwikkeling. Onze pedagogisch professionals stemmen hun thema's en activiteiten af op de interesses en het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Er zijn zes tot tien thema's per jaar, gebaseerd op een prentenboek. Het eigen initiatief en de keuzes van kinderen staan hierbij centraal. Elke dag worden twee voorleesactiviteiten aangeboden en elke week twee activiteiten gericht op de andere ontwikkelingsdomeinen. Van elk thema wordt er een activiteitenplan gemaakt, waarbij het activiteitenboek van Uk & Puk als bronnenboek wordt gebruikt. De speelomgeving wordt speluitdagend ingericht met minimaal vier verschillende hoeken. Activiteiten volgen een vaste volgorde (inleiding, kern, afsluiting) waardoor dit voor kinderen een herkenbare routine wordt. Pedagogisch professionals gebruiken de vertelkoffer. De kinderen worden gestimuleerd om mee te doen en te praten tijdens het voorlezen en in activiteiten. Er zijn activiteiten voor de grote groep en voor de kleine groep. De pedagogisch medewerkers gebruiken kansrijke situaties voor taal of andere vormen van stimulering. Daarnaast worden drie vormen van spel bij jonge kinderen onderscheiden. Het gaat daarbij om bewegingsspel, ontdekken, manipuleren, doen alsof en het spelen van een rollenspel. Onze pedagogisch professionals werken bij Ben ik in beeld graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van het CED. Het NJI heeft Ben ik in Beeld erkent als VVE programma (goed onderbouwd).

Speelplezier

Uitgangspunt van Speelplezier is dat jonge kinderen zich vooral spelenderwijs ontwikkelen in interactie met elkaar en met volwassen spelpartners. De dagelijkse inzet van drie speel-leerroutines zorgen voor een voortdurende wisselwerking tussen spelstimulering en spelend leren:

- het demonstratiespel en aansluitend pantomimespel voor spel- en taalstimulering in de grote groep;
- begeleid spel in de kleine groep (afgestemd op ontwikkelingsniveau);
- vrij spel.

De speel-leerroutines worden ondersteund met een rijke speelomgeving, structuur en overzicht en een thematisch groepsplan. Er is volop ruimte voor (be)geleid en vrij spel.

Naast de speel-leerroutines worden dagelijks 'tussendoortjes' uitgevoerd. Dit zijn korte spelactiviteiten van vijf tot maximaal vijftien minuten, waarbij bewegen wordt gekoppeld aan taal, ontluikende en beginnende geletterdheid en ontluikende en beginnende rekenvaardigheid. Tijdens het spelen en meespelen gaan onze pedagogisch professionals in dialoog met de kinderen. Onze pedagogisch professionals werken bij Speelplezier graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van speelpleziermethodiek. Het NJI heeft Speelplezier erkent als VVE programma (goed onderbouwd)

Sporen

De naam Sporen verwijst naar het basisprincipe van het programma: het zichtbaar maken van de manier waarop kinderen leren, met zelfgemaakte 'pedagogische documentaties'. Bij pedagogisch documenten kun je denken aan beelden als foto's, filmpjes, tekeningen en teksten van wat kinderen maken en laten zien. Deze 'documenten' zijn vervolgens weer een gespreksonderwerp met kinderen, ouders en pedagogisch professionals. Zo vormen ze de basis van verbredend en verdiepend leren. Documentaties, zintuiglijke ervaringen, tentoonstellingen, bespreken en verbinden is waar Sporen voor staat. De initiatieven van kinderen zijn de basis voor de documenten en de documenten zijn de basis voor het verder uitbouwen van de ervaringen van kinderen met een rijke uitdagende omgeving, activiteiten en spelimpulsen. Maar ook van de dialoog van kinderen onderling en de dialoog van pedagogisch professionals met de kinderen. Daarnaast wordt er ook aandacht besteed aan communicatie met de hele groep door voor te lezen, te dansen, zingen en verhalen te vertellen. Dit staat dagelijks op het programma.

Daarnaast staat Sporen voor een afkorting van Stichting Pedagogiek Ontwikkeling Reggio Emilia Nederland. Sporen is geïnspireerd door de pedagogische filosofie en werkwijze van kindercentra in Reggio Emilia in Italië. Onze pedagogisch professionals werken bij Sporen graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van Stichting Pedagogiek Ontwikkeling Reggio Emilia Nederland.

Sil op school

De activiteiten die Sil op school aanbiedt, zijn in eerste instantie bestemd voor kleuters. Maar de pedagogisch professionals van onze locatie passen de activiteiten en de SLO-doelen zo aan dat het programma bij de peuters past. Spelenderwijs wordt de ontwikkeling van peuters gestimuleerd. Sil op school werkt met thema's. De zes thema's per schooljaar zijn ontleend aan de (kleuter/ peuter) actualiteit. De verschillende ontwikkelingsgebieden voor peuters komen steeds geïntegreerd en evenwichtig aan de orde in de activiteiten.

De poppen Sil en Lis wonen in onze opvang. Ze zijn speelkameraadjes voor de kinderen en betrekken kinderen bij activiteiten en interacties (verbaal en non-verbaal). Bij Sil en Lis voelen kinderen zich snel veilig. Bij Sil op school staan de interacties tussen kinderen onderling en tussen kinderen en de pedagogisch professional centraal. Sil en Lis zorgen, samen met de pedagogisch professional en de thema's, voor een goed taal en spelaanbod. Verder sluit Sil op school goed aan bij de aanpakfactoren van ons Pedagogisch Kompas: opvoeden doen we samen, in een rijke uitdagende omgeving, met ruimte voor initiatief en altijd in dialoog. De rijke, uitdagende omgeving wordt door het werken met Sil regelmatig aangepast zodat nieuwe spelimpulsen kunnen ontstaan. Elke dag kent terugkerende activiteiten die houvast geven aan de kinderen. De dagschemakaarten versterken dit. Na ieder thema is er een themaloze week. De kinderen kunnen loskomen van het oude thema en de pedagogisch professionals zijn achter de schermen al aan het werk voor het volgende thema. Onze pedagogisch professionals werken bij Sil op school graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij je naar de website van Sil op school.

IPC/IEYC

Op deze locatie wordt gewerkt met de integrale methode IPC. Voor de jongste kinderen vertaald in de methode IEYC. IEYC is geschikt voor kinderen vanaf 2,5 jaar. Bij de jongste kinderen (peuters en kleuters) gebeurt het leren spelenderwijs. Kinderen werken aan hun zelfvertrouwen en ontdekken volop hun eigen talenten. En natuurlijk leren kinderen ook begrip te hebben voor elkaar. Ze leren zich te verplaatsen in de belevingswereld van andere kinderen en in die van andere mensen, dichtbij en ver weg. Leren over normen en waarden – waarde(n)vol leren – is daarbij onmisbaar. Bij IEYC wordt uitgegaan van acht verschillende intelligenties, omdat ieder kind op zijn manier slim is (Gardner). Het programma geeft kinderen kansen om samenwerkend en onderzoekend te leren via units (thema's en ontwikkeldoelen). IEYC sluit goed aan bij de aanpakfactoren van ons Pedagogisch Kompas: opvoeden doen we samen, in een rijke uitdagende omgeving, met ruimte voor initiatief en altijd in dialoog. De omgeving wordt zo ingericht dat alles met elkaar in verbinding staat. De ruimte ontwikkelt zich gedurende het thema of de unit. Er worden ongeveer vijf units per jaar aangeboden waarmee de betrokkenheid van kinderen optimaal wordt vergroot. Het vraagt een goede voorbereiding waarin de ruimte dusdanig wordt ingericht dat kinderen met het thema aan de slag kunnen op verschillende ontwikkelingsgebieden tegelijk. De onderzoekende houding van kinderen is daarbij het uitgangspunt. Onze pedagogisch professionals werken bij IEYC graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij je naar de website van IPC.

LEEF!

LEEF! is een christelijk programma dat met vier geestelijke thema's een stevige basis legt onder het leven van kinderen. De thema's zijn: God houdt van je, God zorgt voor je, God helpt je en God is bij je. LEEF! maakt daarbij gebruik van onderwerpen die passen bij de belevingswereld van kinderen. Zo kun je denken aan thema's als: delen, feestvieren, eten en drinken, vervoersmiddelen, kleding, dieren, een baby, jaloers zijn, samen spelen, alleen zijn en meer. Daarmee draagt LEEF! bij aan de geestelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling, taalontwikkeling, motorische ontwikkeling, voorbereidend rekenkundig inzicht en andere vaardigheden passend bij de leeftijd van het kind. De pedagogisch professionals zorgen dat LEEF! goed aansluit bij onze visie op de ontwikkeling van kinderen (via welbevinden en betrokkenheid) en de aanpakfactoren van ons Pedagogisch Kompas: opvoeden doen we samen, in een rijke uitdagende omgeving, met ruimte voor initiatief en altijd in dialoog. De pedagogisch professionals kunnen daarbij gebruikmaken van verschillende materialen die het programma LEEF! te bieden heeft. Onze pedagogisch professionals werken bij LEEF! graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij je naar de website van IBB waar LEEF! wordt beschreven.

Bijlage 3. Extra gebruikte literatuur (naast de informatie uit de diverse VE-methodieken die Wij zijn JONG gebruikt)

Gevers Deynoot-Schaub, M., Fukkink, R., Risken-Walraven, M., Kruijff, R. de, Helmerhorst, K. & Tavecchio, L. (2009). De NCKO-Kwaliteitsmonitor. Amsterdam: SWP.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) Europees kader voor kwaliteit (*nederlandse samenvatting) - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A. & Singer, E. (2012). Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar. Amsterdam: Reed Business.

Keulen, A. van, P. Leseman, K. Wanningen, C. Kool. (2015) Utrechts kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind. Gemeente Utrecht, www.nuvoorlaterutrecht.nl.

Laevers, F., Silkens, K, Declercq, B. (2020) Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang. Leuven: CEGO

Laevers, F., Buyse, E., Daims, M. Declercq, B. (2016). Welbevinden en betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang (uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk pedagogenplatform kindercentra (2017). Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader kinderopvang.

Oenen, van S. & Westering, Y. van. (2010). Een solide basis voor positief jeugdbeleid. Utrecht Nederlands Jeugdinstituut. Risen-Walraven, J.M.A. (2000).

Schoemaker, J., Strik, A., Hoex, J. (2015) Oog voor interactie, Training taal en interactievaardigheden. Alkmaar: Buro Extern.

Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang (Oratie M. Rixsen-Walraven, Universiteit van Amsterdam). Amsterdam: Vossiuspers AUP.

Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar. Maarssen: Elsevier gezondheidszorg. Slot, P. (2016). Curriculum voor het jonge kind. Kennisdossier BKK. Utrecht BKK.

